

גור משפט
עוון מצוה

מזו:

הוציאו לו פרק חמישי יומא

מסורת הש"ס

א מ"י פ"ה מלכות
פ"ה מוקדש הל"כ כ:
ב מ"י פ"ה מלכות
א"ר מ"ה הל' ה':
ב א"ר מ"י פ"ה מלכות
המשפ"ה הקדמת הל"כ:
ד מ"י פ"ה מלכות
עונות י"ה"ה הל' ה':

רבינו הגאון

במנות מחבת ומחשבת
חנות שקין, כחתיבה
רחמנות עובדה ומשיה
יחסיים ומחבת צדק
מישיה שקין, מוחק
נגדלו למעלה הוחק
יחצא
ואצבעתי, ובאצבעתי
שנתן חוקי הירוד וירא
זמן מן הקמיצה, וזו היא
בורה קשה מעבודות
שיות שמקדש, פי'
וכרן: שהוא הנמשך
שפע יצא וירוד אחר
יצבעתי, ובמזו שפירשנו
זו מפורד במחבת פ"ק
את מרות של י"ב כולמ'ר
לכתא) מרות הל' ה'
ירצוין קודש, מרות
יבש בירצוין חיל טו'
ד ר' יוסי לא מן השם חור
ז' א"ר שרלה בעק אחר
גבסב כבלי וקדש בעק
יבתא לאחריו לפרק
ווא קודש שכבר קודש,
יחסיים אינו נעקר, ובין
אכתבר כי אינו קודש
בירצוין הקומץ, מביאין לו
הקמץ בין המבחה בין
דאצבעתי בני (קדם)
[שקן] הנראה כמו נקב
נפוליס מהו, מן הקמץ
רובו או לא, ופישטנו
דלכתחילה לא קמי' אלא
הנסיים כבלי בשר שמיים
י'אצבעתיים עבות
ג' לפסה,
אצבעתיים וקומץ (ואין)
ט"ס סדר כלל, ואם קמי'
כחשין לר' אליעזר הורא
דבני בני מעלה לשום
עצם ל' וקמץ הקומץ
ואכל המנה, אבל לרובן
ספס הוא, י"ה לוי' שיריים
דא וכל שממנו לאשים
דשירין שלו
לקמץ מורה, כי קומץ
אצבעתו הורא הקטן ולא
שיריים, ויש לומר קומץ
הוא ואין המבחה נתיחה
דא אחרי הקטרת הקומץ,
לפי' אין לה קנה, ויבי'
ד' כ"ל שממנו לאשים הור'
הוא בכל הקטרו, ענין
הטאת וכל שיש אימורין
ליבוה שהוא לאשים, אם
(ואמר אעלה) וחרו העלה)
א"ר טולה עובד בכל
השיריים, אבל עולה
שנחבס בה והקטר הותן
א"ר הבל המבחה, (מקטיר)
א"ר כולה על בני המבחה,
וגן מן המנות חילן
מקטרוין מן קומץ, אם
חרו והקטרם עובר בכל
הקטרו, אבל חתי' כהן
גדול שכותב בהן כלי'
השיר, וכן קומץ לכתבה
ברקמיתו (ב'הוציאו)
לו), ואצבעתי א"ר מלא
חפניו רבינו ובני מהו
עלתי חתיק, ועוד בני
מ' שקפדן בראשי
אצבעותיו או מן הצדדין
ש' אצבעותיו מהו, וכן מי
שחפן בראשי אצבעותיו
או מעצ אצבעותיו עד
שכעלה (וסעלה) [ולתוך]

הדר פשטה בין הביניים ספק, לא ידענא מאי קאמר הדר
פשטה הא מעיקרא נמי כי הוה מיבעי ליה ספק הוא
ושמא י' לומר דמעיקרא מספקא והוה סלקא דעתך למיפשע האי
בכלל קומץ הוא או בכלל שיריים והדר פשטה דספק הוא ואינו כל
לחזור ולפשטו בעצמו אי ודאי קומץ
אי ודאי שיריים אלא נודאי ספק
דלמך וקדושין דף נ"א, פירוטו
ממוקני ומעשרותיו מקולקות דכל
מאי דשקיל טפי מזיניה ואינו נראה
כחון דנעמיה (דכדן תליא מילתא
ואין דעמו זיהא קומץ אלא דגואי
ומה ששאר בכלי ומאי דנכחי להו
שיריים אבל דבני בני טיבאל הו'
דמעיקרא קודם קמיה או דילמא
פשיטא דטיבאל לא הו' אלא ספק
או קומץ או שיריים הדר פשטה
דספק הוא ונפקא מינה אי טיבאל הו'
אס נמערב נחולין שנעורה הגאלל
עס המנחה דלמך בהקומץ רבה
(מנחות דף כ"א): יאללו שיאללו עמה
חולין כלי שפאה נאללה על השבע
לא כטיל ועל נמשהו ואי ספיקא
הו' כטיל: ואמר טר שיריים
שחסרו בין קמיצה להקמרה אין
מקטרוין עליהן את הקומץ, ואפי'
בירצוין הקומץ, מביאין לו
הקמץ בין המבחה בין
מקטרו קומץ עליהן מודה הוא
דלוטם שיריים אקוריס גאללה
דליני' הסם מקמץ והכי קאמר אין
מקטרוין עליהן כלומר אין מקטרוין
שבני' את הקומץ כלי להמירן
גאללה ולהכי שני גליטניה דהסם
קאמר אין מקטרוין קומץ עליהן
דמקין לשון הקטרה אלא הקומץ
דשיקר הקטרה דהסם שבני' קומץ
הוא והכא י' כדנז ספרים אין
מקטרוין עליהן ל'ו' ולהכי קאמר
דל'כ מפקיד להו לשיריים מאכילה:
אלא רב פפא הכי קא מבעיא
י"ה ט"א חפניו אמר רחמנא.
פי' אמ"ל דגבי קומץ פסול משום
דכמיז וקמץ הסהן ולא בין הביניים
דלאו כהן קומץ אלא ממילא עיל
להסם אבל בחפניה לא מתיב ולקח
מלא חפניו אלא מלא חפניו דמשמע
אפי' כל ממילא לתוך חפניו דקרא ולקח
אקטרת או דילמא ולקח והיכא כלומר ולקח דרישה דקרא קאי
נמי אקטרת כמו אגמלים:
קמין בראשי אצבעותיו מהו, לאו היינו כמו הואו דלעיל יכול
אפי' בראשי אצבעותיו והכא נבי למימר שהחיל לקמץ בראשי
אצבעותיו וטול סלת כל קך עד שחפיה אצבעותיו על פס ידו:
מלמטה אצבעה מהו, פ"ש"י שהנסיים ראשי אצבעותיו בסלת
וגב ידו כנגד הקמץ וקמץ ואין זה בראשי אצבעותיו
דקא מיבעיא ליה מעיקרא דההוא הו' פירוש שקמץ בראשי
אצבעותיו ופס ידו כנגד הקמץ:
חפן בראשי אצבעותיו מהו, אין להקשות פיון דכבר איבעיא לן
גבי קמיה מאי הדר תו מבעיא ליה בחפניה היינו הך דפ"ק
לעיל וי"ל דפשיטא גוף החפניה והקמיה אינם שוו להדדי דהאי
דקמיה אינשי והאי דחפניה אינשי ולהכי הדר תו מיבעיא ליה אפי'
דאמ"ל דרך קמיה ככך או אין דרך קמיה ככך דרך חפניה ככך או לא:
כפי

ובמחבת ובמרחשת מוחק בגודלו מלמעלה
ובאצבעו קמנה מלמטה זו היא עבודה
קשה שבמקדש זו היא ראו והא איכא
מליקה והא איכא חפניה אלא זו היא
מעבודות קשות שבמקדש א"ר יוהנן בני
רבי יהושע בן עוואה בין הביניים של מלא
קומצו מהו א"ר פפא דגואי לא תיבעי לך
דודאי קומץ הוא דבראי לא תיבעי לך דודאי
שיריים הוא כי תיבעי לך דבני בני מאי
א"ר יוהנן הדר פשטה (ב) יהושע [בן] עוואה
בין הביניים ספק ניגהו היכי עביד אמר רבי
חנינא מקטיר קומץ לחודיה תחלה הדר
בין הביניים דאי אמרת בין הביניים ברישא
דילמא שיריים ניגהו והו' להו שיריים שחסרו
בין קמיצה [להקמרה] ואמר מר י"א שיריים
שחסרו בין קמיצה להקמרה אין מקטרוין
עליהן את הקומץ אי הכי השתא נמי איקרי
כאן (ג) כל שממנו לאשים הרי הוא בכל
תקטרו א"ר יהודה בריה דר"ש בן פזי
דמקטיר ליה לשום עצים כרבי אליעזר
דתינא (ד) רבי אליעזר אומר י"א לריח ניחוח אי
אתה מעלה אבל אתה מעלה לשום עצים
הניחה לרבי אליעזר אלא לרבנן מאי איכא
למימר אמר ר' מרי דקמיצה שמיני השתא
דאתית להכי רבי אליעזר נמי לכתחילה
דקמיצה שמיני: (בין הביניים"פ"ש"ט ומה"ן
ופ"ר וחש"ב בחפני"ת חביר"ו סימן): בעי רב
פפא בין הביניים של מלא חפניו מהו מאי קא
מבעיא ליה אי גמר ימלא ימלא מהתם היינו
הך רב פפא הכי בעי ליה מלא חפניו
והביא בעיניו והא איכא א"ר ימלא ולקח
הביא בעיניו והא איכא אמר ר' פפא
פשיטא לי מלא קומצו כדקמיצה אינשי בני
רב פפא קמין יבראשי אצבעותיו מהו מלמטה
למעלה מהו מן הצדדין מהו תיקו אמר רב
פפא פשיטא לי מלא חפניו כדחפני אינשי
בעי רב פפא יחפן בראשי אצבעותיו מהו
מלמטה למעלה מהו מן הצד מהו חפן בוו
ובוו וקרבן זו אצל זו מהו תיקו בעי
רב

ובמחבת ובמרחשת. שהו מיני טיגול שהן אפיות תחילה וחזר
ופותחו וקשה לקמלן מלהיות מבורלת יותר מקמלית מנחת סולת
שזירוליה נופלין מלאינהו לרין להיות מוחק בגודלו זירולין של מעלה
ובאלכצו קטנה זירולין של מטה: והאיכא מליקה. דתינא זה נמי
זו היא עבודה קשה (ג) (בהכל שוה"טין):
והא איכא חפניה. שפניו דתינא
זה נמי לקמן כפירקין (דף מט): זו
היא עבודה קשה: הכי גרסינן אימא
זו היא עבודה מעבודות קשות
שבמקדש: בין הביניים. הנכנס
בין האלכצו מהו קומץ הן או
שיריים הן: ואמר מר. דמנחות
כ"פ"ק (דף טו): שחסרו. שנתפזרו מהן:
אין מקטרוין כו'. דתינא (מנחות דף
ט): מן המנחה פרט לשמירה היא
או שחסר קומצה: כל שממנו
לאשים. מאחר שנתמ לאש כל
משפטו הרי השיריים בכל תקטרו
דכמיז (ויקרא ג) לא תקטירו ממנו
אשה לה' לא תקטירו דבר שניתן
ממנו לאש: ומקטיר ליה לשום עצים.
דמנחה לא דאמר וגי' שיריים ניגהו
הרי הן כשאר עצים: כרבי אליעזר.
דפליג דמין זמנים (דף טו): כפיכרי
טעמא שהן שיריים מאחר שהוקטרו
אימוריים ונתעברו איברי טעמא
כפיכרי עולה שהן כליל ר' אליעזר
אומר יתן הכל למעלה ורואה אני
את כשר טעמא למעלה כפיכרי
עצים וליף טעמא מהאי קרא ואל
המנחה לא יעלו וגי' כמריה דהאי
קרא לא תקטירו ממנו כמיז:
דקמיצה שמיני. הכינס שמינים שזכר
אלכצויהן גולת דומקו וזו לתוך זו
ואין שם בין הביניים: לר' אליעזר
נמי לכפחילה דקמיצה שמיני. שלא
המיר רבי אליעזר להעלות שיריים
לשם עצים אלא מפני תערוכת איברי
עולה שלא יאלו לבית השריפה.
דקאמרי רבנן: אי גמר מלא מלא.
מה קומץ זירולו אינו נקטר אף
חפניה זירוליה פסולין: היינו כך.
דבעין לעיל (ה) מהו שיעשה מדה לחפניה
דתינא ומהו חלל טעמא הוא
דזירולין ומנה לקומץ מקומצו נפקא
לן כדאמרין לעיל (ה) בקומצו שלא יעשה
מדה לקומץ וגבי זירולין נמי תינא
לעיל (ה) יכול מצורף ח"ל בקומצו ואי
איפשט לן דמיתין לחפניה דרשה
דבקומצו גזירה שוה כפיכרי כמיז
בחפניו תרזיהו מיפשטי מינה: רב

תורה אור השלם
1. קרבן ראשית הקריבו
אחם לוי ואל המזבח לא
יעלו לריח ניחוח
ויקרא כ יב
2. ולקח מלא החתמה
גזלי אש מעל המזבח
מלפני יי וגזל חמיו
קטרה חמיו דקה ודביא
מביח לפרכת:
ויקרא טו יב
3 ויהיבא אל בני אהרן
הכהנים וקמץ משם
מלא קמרו סלוקיה
ומשנה על כל לבנתה
הקטיר הבקן את
אוקריה המזבחה אשה
ריח ניחוח ליה:
ויקרא כ ב

גליון הש"ס
נברא או יימלא ולקח
ויהיבא כפיני: עין לקמן דף
מט פ"ה ח"פ ד"ה כפי רב
פפא:

הגהות הב"ח
(א) גבי ל'ר יומא דהר
פשטה ר' יאעסע טעמא:
(ב) ר"ה ד"ה ר"ה פפא י'
נחפיו לגבי חפניה כמו
בקומצו בני קמיצה
א"ר י"ה שברא אטור
בין הביניים אלא היל
דלעיל: (ג) ר"ה מן הל' י'
הקומץ שגב ידו למטה:

הגהות מורה"ב
רנשבורג
[א] ר"ה ד"ה מן הל' י'
אלא מוליך על גב ידו. מלת
על נחמק:

חוס' ישנים
דבוא לא מבעי לך. מה
שנראה כפינו דנכחי מה
שנראה בחון: הדר פשטה
בין הביניים ספק הוא,
מספקא ליה לרבינו אחיה
מאי פשיטתא היא ו'
דמ"ת ספק הוא לחומרל
ולא פשט כתיבו ומספק
י' לו לעשות לן
דמדאורייתא ודאי לא אימי
היא דקמי שמיא גילת אס היא
מן הקומץ אי לא: חפן
בראשי אצבעותיו מהו,
א"ר מאי קמיבעיא אי
ליפען מלא מלא מקטרת
היינו כן י"ל דמיבעיא ליה
אליפו לא ליפען מלא מלא
מקטרת אי גימא שחממות
אי דחפניה שחממת ליה
חפניה כפי היא גימא ועוד
דחוסף על גבי חפניה חפן
טו וכו' וקריבן זו אצל זו
י':
א' ג'ל דחפניו.

א) כפי' א"ר חפניו הקומץ ודאי' חפנה היא דבני וימי' לשום פניו ואפי' דכפי' רבינו לא אי' כפי' הקומץ כלל קן ר"ל גל'רא מקטיר שיהו. (ג) נראה דל'ל דמקן ונכנסים קט ע"כ מקטיר את סיון.